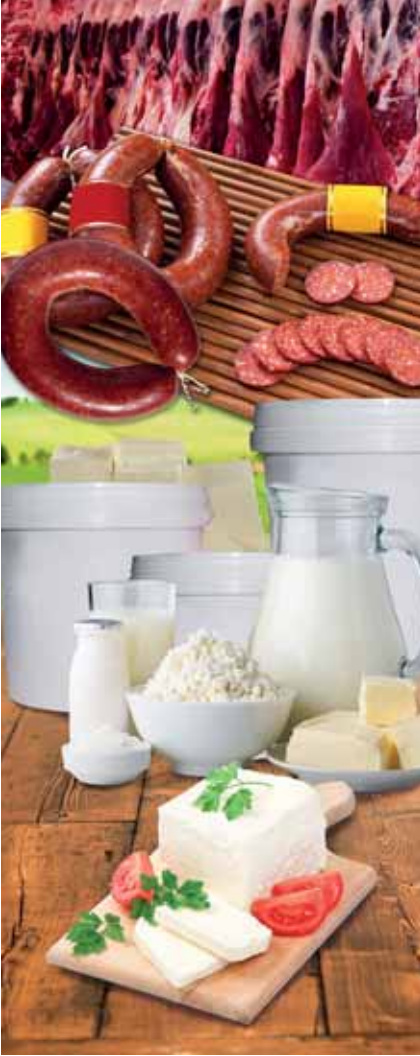
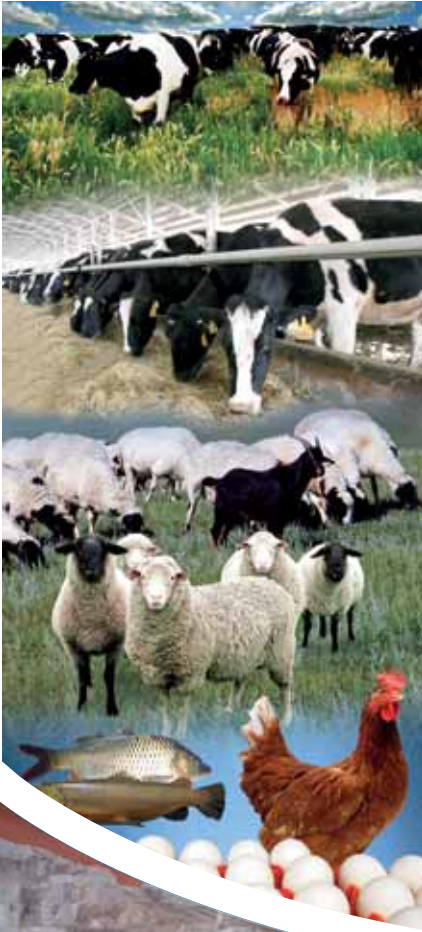

BURDUR “GIDADA ÜRETİM ŞEHİRİ” OLMAK İSTİYOR

Lojistik alt yapısı yeterli olmadığı için başta tarım ve hayvancılığa dayalı sanayisi ile mevcut potansiyellerini henüz hak ettiği düzeyde üretime dönüştüremeyen Burdur, artık “gıdada üretim şehri” olmak istiyor. Hayvancılıktaki konumu nedeniyle ‘Türkiye’nin Hollanda’sı’ olarak da anılan Burdur özellikle süt ve et üretim sanayisinde “stratejik planlar” yapılmasını bekliyor.

Burdur Ticaret ve Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Yusuf Keyik, Burdur'un 120 kilometre yakınındaki Antalya'nın 'Gıda Tüketim Merkezi' olma durumunu iyi değerlendirmesi gerektiğini belirtiyor.

Yusuf Keyik, "Burdur 3. Bölge teşviklerinden faydalıyor. Ancak 3. Bölge teşviklerinden yararlanan iller içinde Gaziantep, Manisa ve Mersin varken yatırımcıyı Burdur'a çekmek imkansız görünüyor. Burdur 4. veya 5. Derece Bölge iller arasına alınmalı" diye konuşuyor.

Burdur Ticaret Borsası Yönetim Kurulu Başkanı Ömer Faruk Gündüzalp ise "Üretilen sütün büyük bir kısmı il dışındaki işleme tesislerine gidiyor ve bu tesislerde işleniyor. Kendi sütümüzü kendimiz işleyerek, değerlerimizi elimizde tutarak katma değerimizi artırmalıyız" görüşünü savunuyor.

“BURDUR 4. VEYA 5. DERECE BÖLGE İLLER ARASINA ALINMALI”

Burdur Ticaret ve Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Yusuf Keyik, “Burdur 3. Bölge teşviklerinden faydalıyor. Ancak 3. Bölge teşviklerinden yararlanan iller içinde Gaziantep Manisa ve Mersin varken yatırımcıyı Burdur’a çekmek imkansız görünüyor. Burdur 4. veya 5. Derece Bölge iller arasına alınmalı” dedi.

Burdur Ticaret ve Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Yusuf Keyik, “Burdur, 120 kilometre yakınındaki Antalya’nın ‘Gıda Tüketim Merkezi’ olma durumunu en iyi değerlendirecek şekilde, özellikle süt ve et üretim sanayisini, ‘Stratejik Kalkınma Planları’na alması gerekiyor” diye konuştu. Burdur Ticaret ve Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Yusuf Keyik sorularımızı yanıtladı.

Burdur’un ekonomik yapısından bahsedebilir misiniz? Öne çıkan sektörleri öğrenebilir miyiz?

Burdur ekonomisi, üç ana sektör, bir alternatif sektör grubundan oluşmaktadır. Birincisi tarım, hayvancılık; buna bağlı tarım makineleri ve gıda sektörü. İkincisi doğaltaş, mermercilik ve madencilik sektörü. Üçüncüsü eğitim (Pansiyonculuk, ticaret, eğlence) sektörü. Dördüncüsü potansiyellerinin değerlendirilmesi ve alt yapısının hazırlanması halinde oluşacak turizm sektörüdür. Burdur ekonomisi birinci derecede tarım ve hayvancılığa ve buna bağlı gelişen tarım makineleri sanayisine dayanmaktadır. Yaklaşık 80 bin ton şeker üreten Burdur Şeker Fabrikası’nın küspe, melas gibi yan ürünlerinin de önemli etkileriyle gelişen ve en geniş istihdamı sağlayan bu sektördür.

Küçük aile işletmeciliği ile başlayan Burdur hayvancılık sektörü, yaklaşık 228 bin büyükbaş ve 362 bin küçükbaş hayvan sayısına ulaşmış ve modern çiftlik sistemlerine dönüşüm başlamıştır.

Burdur’da günlük bin 100 ton süt üretimi vardır. Bunun ancak yüzde 15’i kadarı işlenebilmekte ve kalanı da çiğ süt olarak başka illerdeki firmalara satılmaktadır. Bur-

dur’da süt sanayisinin gelişimine katkı koyacak yatırımcıya ihtiyaç vardır.

“Unlu mamuller üretimi önemli yer tutuyor”

Burdur gıda sanayisinde et, süt ve süt ürünleri imalatının yanı sıra un, kadayıf, tahin, helva gibi unlu mamuller üretimi de önemli yer tutmaktadır. Burdur’da tarım ve hayvancılığın artışına bağlı olarak, tarım makineleri sanayisi de gelişmektedir. Burdur tarım makineleri sanayisi 65 yılı aşkın bir tecrübeye sahiptir.

Bölgemiz içindeki Antalya’nın, hızla ilerleyen bir turizm ve dünya şehri olması sebebiyle Burdur ve Isparta’nın gelişim hedeflerini de doğrudan ilgilendirmektedir. Dünyanın en gözde hareketlerini barındıran ve daha büyüklerine de açık olan Antalya’nın durumu, tam bir tüketim ve ticaret pazarı özelliği taşımaktadır.

Özellikle ve öncelikle, bölge içinde göç veren ve dolayısıyla en fazla ekonomik gelişime ihtiyacı olan Burdur’a, ‘Gıda Üretim Merkezi’ olması hedefini göstermektedir. Bu yönüyle de Burdur, 120 km. yakınındaki Antalya’nın ‘Gıda Tüketim Merkezi’ olma durumunu en iyi değerlendirecek şekilde, özellikle süt ve et üretim sanayisini, ‘Stratejik Kalkınma Planları’na alması gerekmektedir.

Burdur gıda sanayisinin planlama ve gelişimi ele alınırken, ‘gıda güvenliği’ yani, ‘güvenli gıda’ üretimi hedefleri de özellikle ele alınmalıdır. Şöyle de ifade etmek gerekir ki Burdur’un da önemli ihracat gelişim kalemlerinde yer alan gıda sektörünün ürünleri, özellikle yüzde 98’i Müslüman olan ülkemizin gıda ihracatında, ilaç ve zehir kalıntıları sebebiyle geri dönmektedir. Ülkemizin sosyo-kültürel imajına da zarar veren bu tür olayların tekrarlanması mutlaka önlenmelidir.

Yine bu konuyla da alakalı olarak Bur-

“Burdur’da süt sanayisinin gelişimine katkı koyacak yatırımcıya ihtiyaç var.”

dur, İsrail'e bağımlı olduğumuz tohum, aşı, sağlıklı gen, doğal gıda gibi konularda da üniversitesi ile birlikte gelişim şehri olabilir ve olmalıdır. Bu durum ise Burdur'un mevcut 'tarım, hayvancılık, gıda ve tarım makineleri sektörü' yapısında, çok ciddi şekilde bir yapısal değişim ve gelişim planlarına ihtiyaç göstermektedir. Söz konusu değişim; ileri teknoloji, yatırım sermayesi ve yetişmiş insan gücü demektir.

Bu da çok süratli şekilde ve öncelikle realize edilmesi gereken Gıda ve Hayvancılık İhtisas OSB'lerin gerçekleştirilmesini ve tabii ki bu noktada teşvikte ciddi bir cazibe merkezi olmaya ihtiyaç göstermektedir.

Halen 3. Bölge teşvik kapsamında olan ve yeterli yararlanma ve hedeflere ulaşımı sağlayamayan Burdur, 4. ve hatta 5. Bölge teşviklerine muhtaçtır. Bunun gerçekleşmesi ise Burdur ekonomisi içinde en temel teşkil eden gıda sektörünün üretim artışı, kalite artışı, yurt içi ve yurt dışı rekabet gücünü sağlayacak ve doğal olarak da ihracat artışı ile birlikte ülke ekonomisine katkısı artıracaktır.

“Mermercilik ve doğaltaş sektörü istihdam yaratıyor”

Mermercilik ve doğaltaş sektörü de halen 265 faal mermer ocağı ve 124 mermer fabrikası ve atölyesi ile faaliyet gösterirken Burdur'da 10 binden fazla vatandaşımıza iş sağlayan ve toplam istihdamın üçte birini oluşturan en büyük ve önemli sektör halini almıştır. İl ekonomisine büyük katkı sağlamaktadır.

Yaklaşık 10 yıl öncesinde, daha çok mermer, traverten ve mozaik şeklinde inşaat ürünü şeklinde sanayi üretimi yapılmakta iken, yaklaşık 10 yıldır üretim ve satış şekli değişmiş; fabrika işletmeciliği, yerini ocak işletmeciliği ve blok satış işletmeciliğine bırakmıştır.

Bu değişiklikte, önceleri en büyük ihracat pazarı olan Amerika'daki bütün dünyayı da etkileyen kriz, büyük rol oynamıştır. Mermer ihracatçısı, söz konusu kriz dolayısıyla yeni pazar arayışına girmiş Çin ağırlıklı blok mermer alıcılarına ulaşmıştır.

Çinli blok mermer alıcıları, büyük artış göstermiş; Burdur dışından gelen çok sayıda ocak işletmecileriyle birlikte, Burdur'da yerleşik işletmeciler oluşmuştur. Dolayısıyla, toplam Burdur ihracatının yüzde 7 silah sanayi, yüzde 5 demir ve demir dışı

“Burdur, alt yapı ve tanıtım eksiklikleri sebebi ile turizmden yeterince pay alamıyor.”

metaller, yüzde 2 de toprak sanayisi gerçekleşmektedir. En büyük pay yüzde 82 oranı ile doğaltaş madencilik ve mermercilik sektöründe yer almaktadır.

Burdur'un ticaret ve sanayi alanında yaşanan sorunlarına değinebilir misiniz? Çözüm önerileriniz nedir?

● Firmalarımızın kurumsallaşmaya bakış açılarının istenilen düzeyde olmaması sorun olarak karşımıza çıkmaktadır. Sorunlar kurumsal bakış açısı ile çözülmesi gerekirken bireysel bakış açıları ile çözüme kavuşturulmaya çalışılması işletmelerde birçok engeli de karşı karşıya getirmektedir.

● Burdur fiziki şartlar gereği çevresindeki ekonomisi gelişmiş büyük illerin etkisinde kalmaktadır. İlçelerin büyük bölümü; Antalya, Denizli ve Isparta illeri ile ticari ilişkilerini sürdürmektedir. İlde büyük ticari alanları bulmak büyük sorun olarak karşımıza çıkmaktadır.

● Burdur TR61 Bölgesi (Antalya, Isparta ve Burdur) içinde yer almakta ve 3. Bölge teşviklerinden faydalanmaktadır. Ancak 3. Bölge teşviklerinden istifade eden illerin içinde "Gaziantep, Manisa, Mersin ve Samsun" gibi iller varken yatırımcıyı Burdur'a

çekmek son derece imkansız görünmektedir. Bu sebeple Burdur 4. veya 5. Derece Bölge iller arasına alınmalıdır.

● Burdur'un blok mermer ihracatı 3 milyon 200 bin tondur. Ancak mermer işletmelerinin yüzde 80'inin merkezi Burdur dışındadır. Yapılan ihracatlar Burdur ihracat rakamlarına yansımamaktadır.

● Burdur sekiz bin yıllık antik tarih, Sagalassos ve Kibyra gibi ikinci Efes olacak antik kentleri, zengin Burdur Müzesi, bin yıllık kültür merkezi özelliğini taşıyan il özelliğindeki Teke Yöresi kültür ögeleri, Burdur evleri, göl-baraj, yayla, mağara, kayak merkezlerinin zenginliğine rağmen alt yapı ve tanıtım eksiklikleri sebebi ile turizmden yeterince pay alamamaktadır.

Marka Kent olma yolunda Odanızın çalışmalarını öğrenebilir miyiz?

İlimizde çıkan ve uluslararası düzeyde ilgi gören Bej mermere "Burdur Beji Mermer" olarak ismini vermek sureti ile uluslararası markalaşmış bir ürünümüz bulunmaktadır. 2006 yılında kurulmuş bulunan MAKÜ – Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi 12 yıllık bir süreçte 30 bine yakın öğrencisi ile hızla markalaşmaktadır. Marka Kent olma sürecinde Odamız son altı yılda yedi proje hazırlamak, altı projeye de ortak olmak sureti ile ilin ekonomisine ve tanıtımına katkıda bulunmaktadır. Oda üyelerine yönelik periyodik olarak eğitimler düzenlenmek sureti ile işletmelerin kurumsal yapıya dönüştürülmesi sağlanmaktadır.

“SÜTÜMÜZÜ KENDİMİZ İŞLEYEREK KATMA DEĞERİMİZİ ARTIRMALIYIZ”

Burdur Ticaret Borsası Yönetim Kurulu Başkanı Ömer Faruk Gündüzalp “Üretilen sütün büyük bir kısmı il dışındaki işleme tesislerine gidiyor ve bu tesislerde işleniyor. Kendi sütümüzü kendimiz işleyerek, değerlerimizi elimizde tutarak katma değerimizi artırmalıyız” diye konuştu.

Burdur Ticaret Borsası Yönetim Kurulu Başkanı Ömer Faruk Gündüzalp, “İlimizde az sayıda hayvan ile yapılan üretimlerin daha büyük çiftlik yatırımlarına dönüşmemesi, mevcut işletmelerimizin rekabet güçlerini her geçen gün azaltmaktadır” dedi. Burdur Ticaret Borsası Yönetim Kurulu Başkanı Ömer Faruk Gündüzalp, sorularımızı yanıtladı.

Burdur’un tarım ve hayvancılık potansiyelini değerlendirebilir misiniz?

Milli ekonominin temeli şüphesiz ki tarım ve hayvancılıktır. Bu konuda Burdurumuza bakacak olursak, büyükbaş hayvancılık alanında başarılı bir faaliyet yürütülen ilimizde, bu başarı il genelindeki yüzde 98’lik kültür ırkı hayvan varlığı ve bunları yöneten bilinçli bir üretici grubu sayesinde gerçekleşmektedir. Holstain, Montofon ve Simental ırkı başta olmak üzere ülkemizin yüzde 1.5’luk büyükbaş hayvan varlığı ilimizde bulunmaktadır. İl ekonomisine yön veren öncelikli sektörlerin başında elbette tarım ve hayvancılık sektörü geliyor. İl nüfusumuzun yaklaşık yüzde 75’i tarım ve hayvancılıkla uğraşmaktadır. Bu nedenle ilimizin geçim kaynaklarından birini oluşturan tarım ve hayvancılığın yanı sıra buna paralel olarak ekim alanlarını artırmak, verim alanlarını artırmaktır. Ekim alanlarını artıramayacağımıza göre daha kaliteli, ucuz ve dünya ile rekabet edebilecek ürün elde edebilmenin yollarını aramalıyız.

“210 bin büyükbaş, 400 bin küçükbaş hayvan bulunuyor”

Burdur’daki küçük ve büyükbaş hayvan

“*Son yıllarda küçükbaş hayvan üretimimiz arzu edilen kadar gelişmedi.*”

sayısı, mevcudunu korumaktadır. 2017 yılı verilerine göre ilimizde yaklaşık 210 bin büyükbaş, 400 bin küçükbaş hayvan bulunuyor.

Yılda ortalama olarak 424 bin ton süt, 6 bin 580 ton et üretiliyor. Bununla birlikte, 75 bin kg. yağsız süt tozu, 55 bin 336 kg. peynir ve 27 bin 480 kg. krema ihracatı yapılıyor. Ancak, üretilen sütün büyük bir kısmı (yaklaşık yüzde 70’i) il dışındaki işleme tesislerine gitmekte ve bu tesislerde işlenmektedir. Bu da üretilen sütün yeteri kadar katma değer elde edilememesine neden olmaktadır. Bizim, yan komşumuz olan Antalya’nın arka bahçesi konumundan bir an evvel kurtularak, kendi sütümüzü kendimiz işleyerek, değerlerimizi elimizde tutarak katma değerimizi artırmalıyız.

Damızlık hayvan temininde tercih edilen kentlerden biri de Burdur’dur. 263 kooperatifi bulunan Burdurumuz’da, kaliteli damızlık hayvanlara olan talep de oldukça fazladır. Damızlık hayvan temininde tercih edilen Burdur’da, yılda ortalama olarak 10 bin adet damızlık hayvan satışı yapılıyor. Tarım ve hayvancılığın ekonomiye katkısı ise yüzde 41 civarındadır. Burdur’da hayvancılıkla ilgili çalışma yapan işletme sayısı ise 28 bin civarındadır. Burdur, hayvancılıktaki konumu nedeniyle ‘Türkiye’nin Hollanda’sı’ olarak anılıyor. Aylık bin ton, yıllık ise 362 bin ton civarında süt üretimi yapılmaktadır. Burdur Ticaret Borsası 2017 yılı işlem hacminin sektörlere göre dağılımına bakıldığında, işlem hacmimizin yüzde 47.69’unu inek sütü, yüzde 21.48’ini büyükbaş et, yüzde 10’unu anason yüzde 9.17’sini buğday, yüzde 4.52’sini şeker pancarı ve geri kalan yüzde 7’lik kısmını ise diğer ürünler oluşturuyor.

İlimizde, az sayıda hayvan ile yapılan üretimlerin daha büyük çiftlik yatırımlarına dönüşmemesi, mevcut işletmelerimizin rekabet güçlerini her geçen gün azaltmaktadır.

“Toplu süt sağım merkezlerinin kurulması gerekiyor”

Köylerimizdeki üreticilerimiz, aile işletmelerini bir kenara bırakıp, kooperatiflerimizin öncülüğünde, toplu besleme merkezine yönelmeleri ve bunun yanın da toplu süt sağım merkezlerini kurmaları gerekmektedir. Ülkemizde nüfusun ve milli gelirin artışıyla birlikte hayvansal proteinin talebi gittikçe artmaktadır. Bu nedenle büyükbaş hayvancılığın, kırsal alanın ekonomik faaliyetleri arasındaki önemi günden güne artmaktadır. Ancak ilimizde yeteri kadar besi hayvanı mevcut olmadığından destek başvurularının kolaylaştırılması, kombine verimli ırkların yetiştiriciliği artırılmalıdır. İlimiz Teke Yöresi olarak anılmasına rağmen son yıllarda küçükbaş hayvan üretimimiz arzu edilen kadar gelişmemiştir. İlimizde, küçükbaş hayvan sayısı 2017 yılı itibarıyla 400 bin civarındadır. Bu rakam, özellikle et üretimi için yeterli değildir. Piyasada küçükbaş hayvan etinin tüketilmesine ve talebin artırılmasına yönelik özendirici çalışmaların mutlaka yapılması gerekmektedir.

Burdur’un ‘Marka Kent’ olması için Borsanız hangi çalışmaları yürütüyor?

Burdur’da, 210 bin büyükbaş hayvan

varlığından bahsettik. 23 bin kayıtlı çiftçi, 16 bin aktif hayvancılık işletmesi ile ülke ortalaması beş büyükbaş hayvan iken, ilimiz 12 büyükbaş hayvan ortalaması ile hayvancılık alanında da farkını ortaya koymaktadır. Hayvancılık, Burdur için büyük önem arz etmektedir. Bu da Canlı Hayvan Borsası’nın ne kadar gerekli olduğunu gündeme getirmiştir. Bu konuda, Burdur Ticaret Borsası olarak proje çalışmalarını başlattık. İnşallah Canlı Hayvan Borsası’nın projesini tamamlayıp, Burdur’un Marka Kent olması için gerekli adımı atmış olacağız.

“Hayvancılık alanında sütte marka olmak zorundayız”

Burdurumuz, sanayi alanında blok mermer satışıyla gündeme geldiği için hayvancılık alanında ise sütte marka olmak zorunda. Çünkü, Burdur’da üretilen süt, bakteri bakımından Avrupa standartlarının çok çok altındadır. Avrupa’da, milimetrede bakteri sayısı sınırı 100 bin. Bakteri sayısı 100 bin ve altı olursa temiz süt. Burdur’da üretilen milimetrede bakteri sayısı 25-35 bin civarında. Şu anda Avrupa standartlarının altında bir süt üretiliyor. Böylesine kalitesi yüksek sütü, büyük süt işleme tesisleriyle birleştirdiğimiz zaman, sadece il genelinde

“Canlı Hayvan Borsası’nı tamamlayıp Marka Kent olmak için gerekli adımı atacağız.”

değil, Türkiye geneline pazarlayan, hatta Avrupa’ya ihraç eden bir il konuma gelmek kaçınılmaz olacaktır.

Marka Kent olma yolunda Burdur’un önceliği ne olmalı?

Yıllardır, lojistik alt yapısı yetersiz olduğu için Burdurumuz, başta tarım ve hayvancılığa dayalı sanayi olmak üzere, mevcut potansiyelini henüz hak ettiği düzeyde üretime dönüştüremedi. Duple yol ile başlayan ve Antalya, Denizli, Aydın illere komşu olan Burdur ve yöresi, arada sıkışıp kalmıştır. Ekonominin, sosyal sorumluluk taşıyan sivil toplum yöneticileri olarak siyaset kurumundan ve bürokrasiden beklediğimiz istikrardır, huzurdur, ilgidir. Burdur ve Burdurlumuz kendisine doğru atılan en küçük olumlu ve yapıcı adıma, en güzel karşılığı vermiştir ve bundan sonra da vermeye devam edecektir.